

Congresul Autorităților Locale din Moldova

str. Columna 106A, Chisinau, Republica Moldova (secretariat)

☎ 22-35-09, fax 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md, www.calm.md

Buletin Informativ 18 -31 Decembrie 2019

CUPRINS

"VOCEA AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA" ÎN INIMA EUROPEI PENTRU LOCALITATEA TA!.....	2
PRIMARII AU ÎNSUȘIT LA STRĂȘENI CUM SĂ INTEGREZE MIGRAȚIA ÎN DEZVOLTAREA LOCALĂ!.....	3
MIGRAȚIA - UN FENOMEN CE AFECTEAZĂ TOT MAI MAI MULT COMUNITĂȚILE NOASTRE LOCALE!.....	6
PRIMARUL COMUNEI COLICĂUȚI, BRICENI LILIAN ȚAPU: „DE PE LOC SE VĂD MAI BINE PROBLEMELE, DE SUS VIZIBILITATEA ESTE MAI MICĂ”.....	7
MIHAI URSU, PRIMAR DE COTIUJENI: „NOI, PRIMARII DIN RAIONUL BRICENI, NE STRĂDUIM SĂ FIM UNIȚI CHIAR DACĂ POLITICUL MAI ÎNCEARCĂ SĂ NE DEZBINE”.....	8
PRIMARUL DE GÂRBOVA, OCNIȚA IURII SEINIC: „PE LA JUMĂTATEA PRIMULUI MANDAT INTENȚIONAM SĂ RENUNȚ LA ACEASTĂ ACTIVITATE DAR OAMENII M-AU CONVINS SĂ RĂMÂN”.....	11
PRIMARUL COMUNEI BERLINȚI, BRICENI VIORICA OLEINIC: „CELE DOUĂ SATE DIN COMUNĂ RĂMASERĂ UITATE DE TOȚI”.....	13
VALENTINA BUZU, PRIMAR DE PERESECIINA: „DEZVOLTAREA UNUI STAT ÎNCEPE DE LA SATELE NOASTRE ȘI MĂ BUCUR CĂ TINERII AU DECIS SĂ SE IMPLICE ÎN ACEST PROCES”.....	14
VICTOR SLIPENCHI, PRIMAR DE CORBU, DONDUȘENI: „CALM-UL ESTE CA UN AVOCAT AL PRIMARILOR”.....	17
ALA MAZUREAC, PRIMAR DE CERNOLEUCA, DONDUȘENI: „UN ALES LOCAL POATE AVEA REZULTATE DOAR MUNCIND ÎN ECHIPĂ CU CONSILIERII ȘI CETĂȚENII”.....	18
AURELIU GUȚAN, PRIMAR DE PLOP, DONDUȘENI: „CALM NU DOAR UNEȘTE PRIMARII, DAR ȘI LE PROMOVEAZĂ INTERESELE”.....	20
ALINA SEMENIUC, PRIMAR DE CRIȘCĂUȚI, DONDUȘENI: „REPARĂM DRUMURILE GRAȚIE INSISTENȚELOR CALM DE A FI DISTRIBUIȚI TUTUROR PRIMĂRIILOR BANII DIN FONDUL RUTIER”.....	22

PLEDOARIE PENTRU O VERITABILĂ AUTONOMIE!

CALM A ABORDAT LA BRUXELLES PROBLEMELE ȘI PRIORITĂȚILE AUTORITĂȚILOR LOCALE ȘI REGIONALE DIN CADRUL PARTENERIATULUI ESTIC!

De la bun început, aș vrea să Mulțumesc Comitetului Regiunilor pentru această inițiativă, deschidere și oportunitate de a vorbi în fața domniilor Voastre, în calitate de reprezentant al colectivităților locale din Republica Moldova. Cu atât mai mult că am posibilitatea să vorbesc în una din limbile oficiale ale Uniunii Europene - limba română, care este limba natală pentru mine și pentru majoritatea populației

1. DIMENSIUNEA LOCALĂ ȘI REGIONALĂ - INCLUSĂ ÎN CADRUL PE. În primul rând, am dori să apreciem decizia Uniunii Europene prin intermediul Comitetului European al Regiunilor, de a include dimensiunea locală și regională în sfera de atenție a Parteneriatului Estic. În special, prin crearea și asigurarea activității COR-LEAP. Cred că această decizie a fost una corectă, strategică și absolut ne-

RESTANȚE ȘI SPERANȚE PENTRU AUTONOMIA LOCALĂ!

REPREZENTANȚII CONSILIULUI EUROPEI, ÎN VIZITĂ DE POST-MONITORIZARE LA CHIȘINĂU!

În perioada 20-21 noiembrie, în cadrul unei misiuni de post-monitorizare la Chișinău, s-au aflat la Chișinău reprezentanți ai Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului European (CALRCE). Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a abordat tranșant aspecte privind starea democrației locale în Republica Moldova și măsurile care urmează a fi întreprinse în regim de urgență pentru fortificarea autonomiei locale.

Detalii despre discuțiile purtate de reprezentanții CALM, găsiți în pagina 10-11

CALM a abordat la Bruxelles, dar și la Vilnius problemele și prioritățile autorităților locale și regionale din cadrul Parteneriatului Estic! CALM a venit cu propuneri concrete care ar eficientiza activitatea Parteneriatului Estic, prin prisma APL din Republica Moldova. Care sunt acestea aflăm în noul număr al ziarului „Vocea Autorităților Locale” din materialele intitulate „Pledoarie pentru o veritabilă autonomie!”, „Viitorul Parteneriatului Estic după principiul „Mai mult pentru mai mult” și „CALM a participat la Forumul Liderilor Locali UE-Parteneriatul Estic”!

Despre unele dimensiuni ale activității CALM pe plan extern ne informăm citind interviurile cu Frederic Vallier, secretarul general al Consiliului European al Regiunilor, Bjorn Rongevaer, reprezentantul Asociației Municipalităților din Norvegia; Olexandr Slobozhan, directorul executiv al Asociației Orașelor din Ucraina; David Melua, director executiv al Asociației Autorităților Locale din Georgia și Andris Jaunsleinis, membru al Comitetului European al Regiunilor.

Prima ședință organizată de CALM pentru aleșii locali după alegeri a avut loc la 26 noiembrie, la Chișinău. Care au fost subiectele abordate în cadrul evenimentului, dar și ce preocupări au primarii la primul mandat aflăm la paginile 8-9 ale buletinului informativ.

Vizita de post-monitorizare a reprezentanților Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului European la Chișinău și care sunt preocupările CoE în ceea ce privește democrația locală din Republica Moldova sunt reflectate în articolul intitulat „Consiliul European așteaptă acțiuni concrete la capitolul democrație și autonomie locală” (pagina 10-11).

Rezultatele distribuirii banilor din Fondul Rutier au creat premise pentru lansarea programului Drumuri Bune. Aceasta este una din concluziile discuțiilor din cadrul emisiunii „Regionalii”. Articolul integral poate fi lecturat la pagina 15.

Protagoniștii rubricii „Ai noștri, ca brazii” sunt Valentina Casian, primarul municipiului Strășeni; Nicolae Dandiș, primarul municipiului Cahul; Vladislav Cociu, primarul orașului Ștefan Vodă; Roman Ciubaciuc, primarul orașului Cantemir; Valentina Carastan, primar de Slobozia Mare, Cahul; Mihai Catan, primar de Molești, Ialoveni; Sergiu Cetulean, primarul comunei Parcani, Soroca; Efim Strogoteanu, primarul comunei Ecaterinovca, Cimișlia; Ala Guzun, primar de Biliceni Vechi, Sângerei; Victoria Butuc-Guranda, primar de Dănceni, Ialoveni; Ion Creangă, primarul comunei Ocnița, raionul Ocnița; Valeriu Rața, primarul de Bardar, Ialoveni; Eugenia Anghelici, primarul comunei Hârtopul Mare, Criuleni.

Curiozități ale campaniei electorale, ce servicii oferă CALM membrilor săi, dar și alte informații utile găsim în noul număr al buletinului informativ „Vocea Autorităților Locale”. Ziarul este distribuit în toate primăriile din Republica Moldova. Oamenii informați sunt puternici!

Serviciul de comunicare al CALM!

PRIMARI AU ÎNSUȘIT LA STRĂȘENI CUM SĂ INTEGREZE MIGRAȚIA ÎN DEZVOLTAREA LOCALĂ!

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) în parteneriat cu Proiectului PNUD Migrație și Dezvoltare Locală (MiDL) și Primăria mun. Strășeni au organizat pentru mai mulți aleși locali o vizită de studiu în municipiul Strășeni cu genericul „Integrarea migrației în dezvoltarea locală. Modele de bune practici.” Evenimentul a avut loc la 17 decembrie în incinta primăriei

municipiului Strășeni și a fost organizat pentru localitățile ce nu beneficiază de asistența Proiectului PNUD Migrație și Dezvoltare Locală (MiDL), dar manifestă interes de a integra migrația în dezvoltarea locală sau chiar au inițiat pași concreți pentru a transforma migrația dintr-o problema într-o oportunitate la nivel local.

În debutul evenimentului, coordonatorul Serviciului Migrație și dezvoltare Locală din cadrul CALM Irina Luncașu a declarat că această vizită de studiu are ca obiectiv cunoașterea unei experiențe care este implementată în Republica Moldova din anul 2016. „Este vorba de integrarea migrației în dezvoltarea locală. Țara noastră este afectată profund de acest fenomen, iar bugetele autorităților locale rămân austere. Acest fenomen negativ poate fi transformat în unul pozitiv pentru comunitățile noastre.” Irina Luncașu a menționat că împreună cu MiDL a fost creat în cadrul CALM Serviciul Migrație și Dezvoltare Locală, care are menirea de a consulta autoritățile publice locale în procesul de integrare a migranților în dezvoltarea locală, în crearea și înregistrarea asociațiilor de băștinași, dar și cum să devină aceste inițiative benefice pentru localitate.

Reprezentantul proiectului PNUD Migrație și Dezvoltare Locală Victoria Ivancioglu a mulțumit CALM pentru susținerea în răspândirea acestei experiențe de integrare a migrației în dezvoltarea locală. „În perioada 2016-2018 am lucrat cu 38 de localități partenere, printre acestea fiind și municipiul Strășeni. În a doua fază a proiectului (2019-2022), municipiul Strășeni se regăsește printre cele 35 de localități cu care noi lucrăm. Scopul proiectului este de a valorifica potențialul migrației pentru dezvoltarea locală.” Potrivit Victoriei Ivancioglu, doar aparent pare că migrația și dezvoltarea locală nu au nimic în comun. „Prima etapă a proiectului a reușit să demonstreze contrariul. Dacă se creează premisele necesare, există un grup de inițiativă care se aventurează în mobilizarea băștinașilor, atunci putem avea rezultate de care să ne mândrim și să facem în așa fel încât această experiență să fie una sustenabilă.”

Primarul municipiului Strășeni Valentina Casian a afirmat că aleșii locali trebuie să se ridice la înălțimea încrederii acordate de către cetățeni. „Trebuie să preluăm din buna experiență nu doar de peste hotare, avem de învățat foarte multe lucruri unii de la alții.”

Valentina Casian le-a prezentat participanților modelul municipiului Strășeni în integrarea migrației în dezvoltarea locală, cum poate fi constituită o asociație de băștinași, dar și care sunt proiectele implementate în comun cu aceștia.

De asemenea, aleșii locali au fost familiarizați cu modelul de succes al primăriei municipiului Strășeni privind implementarea Metodologiei "Insule de Integritate", elaborarea strategiei și a planului local de integritate și acțiuni anticorupție, rezultatele obținute și impactul asupra comunității locale.

Valentina Casian a afirmat că municipiul Strășeni a reușit să implice în cadrul unui proiect cei mai mulți conaționali stabiliți cu traiul peste hotare. „Ședințele asociației de băștinași au loc de două ori pe an, de Paște și de Revelion, atunci când mai mulți cetățeni revin acasă. Analizăm ce am făcut împreună cu ei și stabilim viitoarele obiective.”

Valentina Pisarenco, primarul satul Cimișeni, Criuleni a afirmat că la Strășeni a avut ocazia să însușească cum se creează o asociație a băștinașilor. „Am primit informații despre cum trebuie să acționăm pas cu pas pentru a înființa o asemenea asociație, dar și cum să motivăm migranții

să se implice. Am avut ocazia să vedem proiectele implementate cu ajutorul băștinașilor de peste hotare. A fost un schimb de experiență foarte util."

Și Eugenia Sîrghi, primarul Satului Nou, Cimișlia a declarat că în localitatea sa nu există o asociație de băștinași. „La Strășeni am acumulat toată informația necesară pentru a reuși și noi să avansăm în acest domeniu." Eugenia Sîrghi și-a exprimat speranța că băștinașii din localitatea sa vor dori să se implice în proiecte de dezvoltare a comunității .

Potrivit lui Sergiu Răcilă, primar de Carabetovca, Basarabeasca, evenimentul a fost un bun prilej de a face cunoștință cu reprezentanții proiectului MiDL și de a adresa mai multe întrebări legate de acest proces de integrare a migranților în dezvoltarea locală.

Valentina Buzu, primarul satului Peresecina, Orhei a constatat că deși a existat o conlucrare cu băștinașii care au plecat din localitatea sa, datorită implementării unui proiect cu susținerea MIDL, legăturile un pic s-au răcit. „Îmi doresc să reiau comunicarea cu băștinașii care au plecat, să colaborăm atât în domenii ce vizează dezvoltarea locală, cât și în cadrul unor acțiuni de caritate.

Vizita de studiu pentru aleșii locali la Strășeni a fost organizată în parteneriat cu proiectului PNUD "Migrație și Dezvoltare Locală" II, realizat cu suportul Guvernului Elveției.

Serviciul de Comunicare al CALM

MIGRAȚIA - UN FENOMEN CE AFECTEAZĂ TOT MAI MAI MULT COMUNITĂȚILE NOASTRE LOCALE!

Migrația devine un fenomen ce afectează tot mai mult satele și orașele Republicii Moldova. Primarii spun că în sate rămân oameni bătrâni, neputincioși și copiii. Ce încercări fac aleșii locali în speranța de a stopa acest fenomen aflăm în cadrul emisiunii „La Înălțime cu CALM” de la Bobeica Marcel, primarul comunei Gangura, Ialoveni; Emilia Albu, primar de Mereșeuca, Ocnița; Radu Urechean, primarul comunei Larga, Briceni; Iurii Seinic, primar de Gârbova, Ocnița; Lilian Țapu, primar al comunei Colicăuți, Briceni și Viorica Oleinic primar al comunei Berlinți, Briceni.

Din 2016 în Republica Moldova a fost lansat proiectul PNUD „Migrație și Dezvoltare Locală” care are ca obiectiv integrarea migrației în dezvoltarea locală. Săptămâna aceasta mai mulți aleși locali au mers la Strășeni pentru a afla cum a reușit această comunitate să transforme migrația dintr-o problemă într-o oportunitate. Despre acest subiect vorbim cu Victoria Ivancioglo, reprezentantul proiectului PNUD, Eugenia Sîrghi, primarul Satului Nou, Cimișlia și Sergiu Racila, primarul de Carabetovca, Basarabeasca.

Emisiunea „La Înălțime cu CALM” este transmisă în fiecare zi de sâmbătă, de la ora 10.00, la Eco FM și în fiecare zi de duminică, de la ora 14.10, la Jurnal FM. Toate edițiile noastre le găsiți pe calm.md. Vă mulțumim pentru că alegeți să fiți „La Înălțime cu CALM”! Oamenii informați sunt puternici!

[Emisiunea poate fi audiată la următorul link:](#)

<http://calm.md/libview.php?l=ro&idc=66&id=5777&t=/SERVICIUL-PRESA/Comunicate/MIGRAIA-UN-FENOMEN-CE-AFECTEAZA-TOT-MAI-MAI-MULT-COMUNITAILE-NOASTRE-LOCALE>

PRIMARUL COMUNEI COLICĂUȚI, BRICENI LILIAN TAPU: „DE PE LOC SE VĂD MAI BINE PROBLEMELE, DE SUS VIZIBILITATEA ESTE MAI MICĂ”

Lilian Țapu a devenit primar la primul mandat în comuna Colicăuți, Briceni. A renunțat la afaceri pentru că își dorește să aducă investiții și să contribuie la schimbarea lucrurilor din localitatea sa.

Din ce domeniu veniți în administrație locală și ce v-a motivat să candidați pentru funcția de primar?

Lilian Țapu: Vin din afaceri și îmi propun să contribui la dezvoltarea satul natal.

Cum ați putea produce aceste schimbări dacă bugetele locale sunt mici și posibilități puține?

Lilian Țapu: Sperăm că ultimele modificări înaintate spre aprobare în Parlament vor consolida bugetele locale. De asemenea, ne propunem să aducem investiții prin intermediul unor fonduri, proiecte.

Mai aveți tineri în localitate care ar fi gata să pună umărul la producerea acestor schimbări?

Lilian Țapu: Majoritatea agenților economici care sunt în localitate sunt tineri și sunt dispuși să se implice.

Ce le-ați promis în campanie consătenilor Dvs?

Lilian Țapu: Nu le-am promis nimic din ce nu poate fi realizat. Le-am spus că doar cu eforturi comune, cu sprijinul și voința consătenilor vom reuși.

De ce este nevoie de această conlucrare între consăteni și APL?

Lilian Țapu: Suntem locuitorii aceluiași sat. Atunci când cetățenii participă la realizarea unui obiectiv, rezultatul va fi mult mai apreciat și va dăinui în timp. Totodată, atunci când te consulți cu cetățenii poți selecta cea mai potrivită soluție. Nu mai trăim timpurile de odinioară când conta doar o părere.

Ce cunoașteți despre CALM?

Lilian Țapu: În ultimul timp am studiat câte ceva despre activitatea CALM și sunt de părere că este nevoie de o asemenea asociație care să unească primarii din localități și să abordeze problemele esențiale din primării. De aici, de pe loc, se văd mai bine problemele, de sus se vede mai puțin și acolo mesajul ajunge cu întârziere. Am lucrat și în cadrul Inspectoratului Fiscal și era nevoie de foarte mult timp pentru ca problemele cu care ne confruntam să ajungă la conducere. Poți identifica soluția corectă doar dacă problemele vor fi abordate de jos în sus.

Vă mulțumim!

MIHAI URSU, PRIMAR DE COTIUJENI: „NOI, PRIMARIII DIN RAIONUL BRICENI, NE STRĂDUIM SĂ FIM UNIȚI CHIAR DACĂ POLITICUL MAI ÎNCEARCĂ SĂ NE DEZBINE”

Mihai Ursu este primar la al cincilea mandat în satul Cotiujeni, Briceni. În cele patru mandate a reușit să renoveze mai multe clădiri de utilitate publică. Citește cu regularitate ziarul CALM „Vocea Autorităților Locale” deoarece este unica publicație care reflectată activitatea

autorităților publice locale. Consideră că de deciziile pe care le ia primarul, învățătorul și preotul depinde într-o mare măsură viitorul unei comunități.

Cum ați descrie activitatea de primar?

Mihai Ursu: Interesantă dar și grea. Ne-am obișnuit însă și ne bucurăm atunci când reușim să facem lucruri bune pentru cetățenii satului.

Cum credeți, primarul este respectat în comunitățile Republicii Moldova?

Mihai Ursu: În general, da, dar este loc de mai bine. Cu părere de rău, dreptatea este una și fiecare vrea ca aceasta să-i aparțină. Atunci când vin doi vecini la primărie pentru ca să le faci dreptate oricum unul va merge acasă supărat .

Pe timpuri primarul, învățătorul și preotul erau cele mai importante persoane dintr-o comunitate. Este valabil acest lucru și astăzi?

Mihai Ursu: Eu cred că acest lucru este valabil și în zilele noastre. Acestea sunt persoanele cele mai implicate în viața comunității, care iau decizii de care depinde într-o măsură sau alta viitorul oamenilor.

Cât de mult depinde dezvoltarea satului de abilitățile primarului?

Mihai Ursu: Dacă în fruntea unei localități este o persoană capabilă, cu spirit gospodăresc, atunci și aspectul localității se va schimba.

Dvs ați reușit să schimbați aspectului satului Cotiujeni în aceste patru mandate?

Mihai Ursu: Cred că s-a schimbat în bine aspectul localității noastre. În primul rând am făcut reparație capitală la gimnaziul din localitate, dar și la grădiniță, atât în interior, cât și exteriorul. Biserica a fost renovată, Casa de Cultură, primăria, dar și baia sătească care este una publică și gratis.

De ce este nevoie de o baie publică în sat?

Mihai Ursu: Baia publică este utilă pentru persoanele care au o situație financiară mai grea. Nu fiecare are baie în casă. Am construit și o baie de aburi și mulți preferă să vină în centrul satului, este și o modalitate de a comunica cu consătenii.

Clăcile se mai organizează în satele noastre?

Mihai Ursu: Când eram tânăr aproape în fiecare sâmbătă și duminică erau clăci. Acum oamenii își construiesc case după unele principii mai moderne, dar și mult mai puține, tineretul pleacă peste hotare.

Meșteri populari mai sunt în sate?

Mihai Ursu: Rămân tot cei care au o vârstă mai înaintată. Avem meșteri care lucrează în lemn, satul nostru e cunoscut pentru confecționarea măturilor.

Ați spus că citiți cu regularitate ziarul CALM „Vocea Administrației Locale”...

Mihai Ursu: Este unicul ziar în care este reflectată activitatea autorităților publice locale, problemele cu care se confruntă acestea, dar și succesele care le obținem prin intermediul CALM, cum ar fi modificările în legislație, alte reușite ale colegii primari.

Va apărea și acest interviu cu Dvs în ziar. Cine va fi prima persoană căreia îi veți arăta textul?

Mihai Ursu: Colegilor din primărie, deoarece ei sunt alături de mine atât la bine, cât și la greu și împreună ținem piept tuturor problemelor.

Primarii sunt colegi buni sau există o competiție, o concurență între ei?

Mihai Ursu: Nu cred că sunt concurenți. Noi, cel puțin aici, în raionul Briceni, ne străduim să fim prietenoși, chiar dacă în ultimul timp a început să se implice politicul și să încerce să ne dezbine. La unele evenimente sunt invitați doar cei care fac parte dintr-un partid sau altul, dar noi oricum încercăm să ne ținem grămăjoară.

Ce așteptări aveți de la CALM?

Mihai Ursu: Avem nevoie de multe modificări în legislație pentru a elimina problemele cu care ne confruntăm. Avem nevoie de consultanță juridică, privind fondurile care există. CALM este unica organizație care apără interesele primarilor și a comunităților locale.

Vă mulțumim!

PRIMARUL DE GÂRBOVA, OCNITA IURII SEINIC: „PE LA JUMĂTATEA PRIMULUI MANDAT INTENTIONAM SĂ RENUNT LA ACEASTĂ ACTIVITATE DAR OAMENII M-AU CONVINS SĂ RĂMÂN”

Iurii Seinic este primar la al doilea mandat în satul Gârbova, raionul Ocnita. Atunci când a câștigat primul mandat a descoperit că pătucurile din grădinița din localitate erau cele în care a dormit și el cândva. Împreună cu un grup de tineri a transformat clădirea fostului magazin în sală de sport, a angajat un antrenor care vine periodic dintr-o localitate vecină și acum copiii din Gârbova se întorc de la concursuri cu locuri premiante.

Ați reușit să faceți în primul mandat tot ceea ce v-ați propus?

Iurii Seinic: Avem 1320 de locuitori în sat, iar patru ani este un termen prea scurt. În primele 9 luni ale primului mandat nu am reușit mai nimic să fac, nu se deschidea nicio ușă la care băteam. Acoperișul Casei de Cultură era într-o stare deplorabilă și nu găseam nicăieri resursele necesare. Am apelat la NDI care a făcut niște sondaje în sat și a descoperit că cea mai primordială problemă abordată de către cetățeni era necesitatea de a repara Casa de Cultură. Am obținut și niște fonduri de la Guvern, am alocat bani din bugetul local și astfel a fost posibilă renovarea acestui edificiu.

Aveți activități în cadrul Casei de Cultură?

Iurii Seinic: În cadrul acestei instituții activează filiala Școlii de Artă. De asemenea, aici e amplasată biblioteca, prin programul „Novateca” am obținut trei computere, xerox, printer, fax. Vin și maturii pentru a comunica prin Skype cu copiii stabiliți peste hotare. Recent am câștigat un proiect prin intermediul programului LEADER (Gal 33 de Vaduri) și am cusut 15 costume naționale, dar am și procurat aparataj de sonorizare pentru Casa de Cultură. Costumele sunt

pentru ansamblul folcloric „Vatra Satului” care de câțiva ani obțin locuri premiante la diverse concursuri. La încheierea acestui proiect am organizat un concert și pentru sătenii noștri.

Ce spun oamenii din sat despre activitatea Dvs?

Iurii Seinic: Ar fi bine să-i întrebați pe ei. Totuși, dacă aș fi avut senzația că nu am făcut ceva sau că cetățenii nu mă vor alege nici nu aș fi candidat. Pe la jumătatea primului mandat intenționez să renunț la această activitate și să mă întorc în medicină, specialitatea mea de bază. Oamenii au aflat și au încercat să mă convingă să rămân. Am reușit să asfaltăm un km de drum, anul acesta însă am acoperit cu asfalt doar 300 de metri. Când am venit la primărie am descoperit că la grădiniță erau pătucurile pe care am dormit și eu, așa că am schimbat mobilierul dar și gardul la grădiniță, am construit un teren de joacă, am făcut reparație capitală la acoperișul grădiniței dar și a blocului alimentar.

E adevărat că satele noastre reușesc să se dezvolte dacă au un adevărat lider?

Iurii Seinic: Într-o măsură oarecare este adevărat. Cu tineretul din sat, în fostul magazin am deschis o sală de sport și copiii fac judo, este antrenor care vine din localitatea vecină și avem locuri premiante inclusiv în cadrul competițiilor internaționale.

Problema principală din satele noastre rămâne a fi lipsa locurilor de muncă...

Iurii Seinic: Așa este, dar consider că cel care dorește să muncească își va găsi activitate. Mulți cer să le dăm de lucru și când le propunem ceva deja spun că ei nu vor putea să facă față unor sau altor cerințe. În primul mandat am angajat în primărie un inginer cadastral, o tânără educatoare la grădiniță, o contabilă, asistentul social și o profesoară la școală. Această profesoară are trei copii acasă și paralel cu activitatea de la școală învață la Universitatea Pedagogică din Bălți. Dacă dorești, soluții se vor găsi. Cu părere de rău migrația persistă, pleacă familii bune, cu tot cu copii.

Ce vă propuneți să realizați în acest mandat?

Iurii Seinic: Sediul primăriei necesită a fi reparat, în interior am făcut deja dar exteriorul lasă de dorit. Trebuie să continuăm construcția drumurilor. Satul nostru nu are legătură cu raionul și a fost o adevărată bucurie atunci când am asfaltat un drum din centrul localității ce duce spre școală, biserică, cimitir, primărie, Oficiul Medicilor de Familie. Poate găsim investiții pentru aprovizionarea cetățenilor cu apă potabilă, pentru a continua proiectul de iluminare stradală, pentru a extinde gazificarea.

Ce părere aveți despre activitatea CALM?

Iurii Seinic: Datorită CALM a fost majorat salariul primarilor. Vă spun sincer, când am devenit primar am conștientizat că am început să obțin un salariu de două ori mai mic decât la fostul meu loc de muncă. Nu înțelegeam cum un director de școală primește un anumit salariu, alți bugetari au și ei salarii nu atât de rele și primarul primește atât de puțin. CALM e de toată lauda deoarece reușește să abordeze unele probleme importante pentru aleșii locali.

Serviciul de Comunicare al CALM

PRIMARUL COMUNEI BERLINȚI, BRICENI VIORICA OLEINIC: „CELE DOUĂ SATE DIN COMUNĂ RĂMASERĂ UITATE DE TOTI”

În urma alegerilor locale noi din 19 noiembrie 2017 Viorica Oleinic a câștigat competiția pentru funcția de primar al comunei Berlinți, Briceni. După doi ani de mandat, cetățenii din localitate i-au acordat un nou vot de încredere. Ce a reușit să facă pentru comunitatea sa, dar și ce obiective are pentru mandatul care tocmai a început aflăm în cadrul interviului pentru calm.md.

O femeie la cârma unei primării devine o realitate acceptată de tot mai mulți cetățeni...

Viorica Oleinic: Da, cred că simțul femeii este foarte bine dezvoltat și chiar sunt aproape de consătenii mei. Probabil a fost greu să accepte că la cârma primăriei a venit o moldoveancă, o străină, deoarece nu m-am născut aici, soțul meu este originar din Berlinți. Au mai fost discuții la acest subiect dar consider că am demonstrat că o femeie poate fi puternică, iar dacă este și ambițioasă atunci va reuși să soluționeze multe lucruri.

În ce domenii este nevoie de investiții în Berlinți?

Viorica Oleinic: Este nevoie de schimbări majore. Cele două sate din comună au rămas uitate de toți. În comuna noastră majoritatea locuitorilor sunt ucraineni. Avem nevoie de infrastructură, de reparat școala. Prin proiectul Roof patru am obținut finanțare pentru reconstrucția grădiniței. Avem nevoie de drumuri bune, de iluminare stradală, de apeduct, etc.

De ce atât de greu se schimbă lucrurile?

Viorica Oleinic: Sun primar de doi ani. În această perioadă am deschis biserica din comunitate, era construită de vreo 20 de ani și lucrările erau înghețate. Am făcut lucrările de reparație

interioară și exterioară a Casei de Cultură. Am reușit să reparăm mai multe drumuri din centrul localității. Am instalat un teren de joacă pentru copii. A fost renovat blocul alimentar al gimnaziului din sat. Cu ajutorul FISM am reușit să cumpărăm tot mobilierul pentru noua grădiniță.

Ce vă propuneți să realizați în acest mandat?

Viorica Oleinic: Avem foarte multe planuri. Intenționăm să iluminăm străzile, să reparăm alte drumuri, dar și grădinița de copii din a doua localitate și să finisăm construcția noii grădinițe.

Sărbătorile de iarnă cum se desfășoară la Berlinți?

Viorica Oleinic: Dăm startul sărbătorilor cu instalarea în centrul satului a pomul de Crăciun. Invităm copiii și maturii pentru a ne bucura împreună de atmosfera feerică. Pe la casele oamenilor se aud colinde, vin și la primar iar eu îi primesc cu nuci, dulciuri și fructe. Anul trecut Moș Crăciun a ajuns pe la casele tuturor copiilor pentru a le oferi câte un cadou. Cei mici vor avea parte și anul acesta de surprize.

Vă mulțumim!

VALENTINA BUZU, PRIMAR DE PERESICINA: „DEZVOLTAREA UNUI STAT ÎNCEPE DE LA SATELE NOASTRE ȘI MĂ BUCUR CĂ TINERII AU DECIS SĂ SE IMPLICE ÎN ACEST PROCES”

Valentina Buzu este unul dintre tinerii care au avut curajul să candideze pentru funcția de primar și a câștigat competiția. Acum administrează satul Peresicina cu o populație de 8114 locuitori.

Consideră că dezvoltarea unui stat începe de la sate, iar noua generație de primari, alături de colegii lor cu mai multă experiență au toate șansele să contribuie la această schimbare.

Este nevoie de multă determinare, de încredere pentru a candida și a câștiga o competiție electorală?

Valentina Buzu: Avântându-mă în competiția electorală din Persecina știam că am făcut niște lucruri pentru comunitatea mea în calitate de viceprimar iar oamenii au pus preț pe activitatea mea. Multă încredere mi-a dat și echipa mea de consilieri, ei fiind determinați să învingem pentru a dezvolta satul Persecina și acest lucru s-a întâmplat.

Ce au spus oamenii dragi Dvs atunci când v-ați avântat în această campanie electorală? Nu au considerat că nu e treaba unei femei să se confrunte cu atâtea obstacole?

Valentina Buzu: Nu. Familia m-a susținut în totalitate. Părinții mei au fost cam sceptici și considerau că mai bine activam în domeniul juridic și nu mă implicam în APL. Nu am putut însă pentru că mă durea tot ceea ce se întâmpla în localitate. Conștientizăm că ceea ce se realiza eu aș fi putut să fac un pic mai bine, aș putea aduce plus valoare și aceste lucruri m-au făcut să candidez în Persecina.

V-am văzut foarte activă în cadrul evenimentelor organizate de CALM. De ce sunt importante pentru Dvs aceste întâlniri, instruiri, mai ales că aveți experiență în domeniul APL?

Valentina Buzu: Orice întrunire la CALM este o fortificare a experienței pe care o avem. Chiar dacă cunoaștem legislația sunt și unele lucruri cărora nu le atragem atenția. În cadrul evenimentelor organizate de CALM suntem atenționați la anumite detalii, anume acestea sunt foarte importante în activitatea noastră.

Recent ați participat în cadrul unui eveniment organizat în municipiul Strășeni privind migrația și dezvoltarea locală. Ce ați avut de învățat din această experiență?

Valentina Buzu: Am avut de învățat doar lucruri bune. Tind și eu să am comunicarea pe care o are Dna primar Valentina Casian cu locuitorii din localitatea sa, dar și cu băștinașii care au plecat din municipiul Strășeni. Am avut și noi o colaborare cu băștinașii care au plecat din Persecina. Am implementat un proiect cu suportul MiDL, după care am cam pierdut această legătură și îmi doresc să o reiau, atât în ceea ce privește dezvoltarea localității, precum și în acțiuni caritabile pe care am putea să le facem împreună în localitate.

Doriți să dezvoltați localitatea pe care o reprezentați, deși APL au puține posibilități în acest sens. Cum veți proceda în aceste condiții?

Valentina Buzu: Este adevărat, dar eu mizez pe apelurile de proiecte valabile pentru asociațiile obștești și APL. Nu mă bazez doar pe defalcările de la bugetul central, sper că vom putea aplica la toate proiectele destinate APL.

Ce vă doriți să realizați în următorii patru ani?

Valentina Buzu: În primul rând, îmi doresc să consolidez locuitorii în jurul administrației publice locale. Dacă am avea o comunicare bună, ei ar înțelege care sunt riscurile la care se expune

administrația publică locală, funcționarii și primarul atunci când se dorește implementarea cu brio a unui proiect. Următoarea etapă este să finalizez construcția rețelelor de canalizare și a stației de epurare. Proiectul este depus la Fondul Ecologic Național încă din anul 2015. În 2017 am beneficiat de o primă tranșă în valoare de un milion de lei. Acum am depus un demers către Consiliul de Administrare al Fondului Ecologic pentru următoarea tranșă, dar sper că și cu propriile forțe să derulăm aceste lucrări. Mizez pe agenții economici și pe contribuția locuitorilor deoarece la audierile publice privind bugetului local aceasta a fost doleanța locuitorilor care și-au manifestat dorința de a se implica.

Am impresia că satele noastre se dezvoltă sau, cel puțin, nu pier datorită unor oameni ca Dvs, care se implică și se dedică muncii pe care o fac. Cum credeți, mai avem mulți asemenea oameni în comunitățile noastre locale?

Valentina Buzu: În campania electorală am făcut o monitorizare și am constatat că foarte mulți tineri s-au implicat și au câștigat. Este îmbucurător faptul că tinerii tind să facă niște schimbări în localitățile rurale, pentru că dezvoltarea unui stat începe de la satele noastre. Cred că sunt mulți oameni care doresc o schimbare și începem încet, dar sigur, de la satele noastre, după care vom ajunge la celelalte nivele.

Ce le doriți oamenilor în preajma acestor sărbători?

Valentina Buzu: Multă sănătate, prosperitate și bunătate! Orice lucru făcut din bunătate se va realiza mai ușor, implicarea nu va costa atât de mult și va fi mult mai eficient!

Vă mulțumim!

VICTOR SLIPENCHI, PRIMAR DE CORBU, DONDUȘENI: „CALM-UL ESTE CA UN AVOCAT AL PRIMARILOR”

Victorin Slipenchi a devenit primar al comunei Corbu, Dondușeni la 35 de ani. Dorește să creeze condiții în comunitatea sa pentru ca măcar o parte din tineri să-și creeze viitorul acasă.

Ce v-a motivat să candidați pentru funcția de primar?

Victorin Slipenchi: După finisarea studiilor am revenit în comună. Am activat în calitate de director al școlii profesionale, consider că sunt pregătit și cunosc problemele localității. Știu că funcția de primar înseamnă o povară foarte grea, dar îmi doresc să contribui la dezvoltarea satului.

Puțin tineri revin acasă...

Victor Slipenchi: Trebuie măcar ceva să revină, altfel satele noastre nu au nici un viitor. Îmi propun să creez condiții în localitate pentru ca măcar o parte din tineri să-și vadă viitorul în sate.

De ce are nevoie comunitatea Dvs?

Victor Slipenchi: De multiple investiții capitale. Cu cât mai multe proiecte vom reuși să implementăm, cu atât mai bine va fi pentru toți cetățenii.

Aveți echipă la primărie care să scrie aceste proiecte sau această povară va fi mai mult pe umerii primarului?

Victor Slipenchi: Aceasta este, în mare parte, responsabilitatea primarului. Cunoașteți că nu există remunerare pentru o asemenea funcție.

Ce v-a motivat să participați la întrunirea primarilor din raionul Dondușeni?

Victor Slipenchi: CALM-ul este ca un avocat al primarilor care ne apără interesele și ne bucurăm de susținere din partea acestei organizații.

Vă mulțumim!

ALA MAZUREAC, PRIMAR DE CERNOLEUCA, DONDUȘENI: „UN ALES LOCAL POATE AVEA REZULTATE DOAR MUNCIND ÎN ECHIPĂ CU CONSILIERII ȘI CETĂTENII”

Ala Mazureac este primar la al patrulea mandat în Cernoleuca, Dondușeni. Consideră că numărul femeilor primar este în creștere în Republica Moldova deoarece mulți bărbați deștepți și apți de muncă sunt nevoiți să plece peste hotare. Dorește să aducă un investitor în localitate, doar că pentru aceasta este nevoie de 50 de persoane care să-și manifeste interesul de a se angaja.

În cadrul Rețelei Femeilor Primar din cadrul CALM au loc mai multe evenimente, vizite de studiu. Ce părere aveți despre acestea?

Ala Mazureac: Din 2007 până în prezent am fost cinci femei primar în raionul Dondușeni. Acum suntem patru. Conlucrarea, schimbul de experiență la nivel local sunt foarte binevenite, cu atât mai mult la nivel republican. Din păcate, din cauza distanței mari lipsim uneori de la aceste întruniri, dar și pentru că apar probleme locale ce nu necesită amânare și regretăm că ratăm

unele întâlniri cu colegile noastre. Totuși, atunci când avem ocazia să mergem în aceste vizite de studiu vedem cum sunt gestionate unele situații de ordin social, cultural etc. Sigur că fiecare localitate are problemele sale specifice, dar ceea de ce ținem cont cel mai mult sunt măsurile sociale și culturale.

Cum explicați faptul că crește numărul femeilor primar?

Ala Mazureac: Poate fi din cauza că mulți bărbați deștepți, apleți de muncă pleacă peste hotare. Poate voi părea lipsită de modestie și nici nu vreau să supăr bărbații, dar este mai multă ordine în localitățile unde sunt primari femei. E și firesc ca femeile să fie gospodine mai bune .

Cum era Cernoleuca atunci când ați venit la cârma primăriei în 2007 și cum este acum?

Ala Mazureac: În primul rând, drumurile erau într-o stare catastrofală. Acum 85% din drumuri sunt în variantă albă, trasa centrală este asfaltată, dar ea este drum național, nu local. Era o problemă majoră deoarece copiii care veneau la școală dintr-o anumită zonă a satului erau neapărat încălțați în cizme de cauciuc, glodul fiind până la genunchi. Școala nu avea sistem de încălzire, prin intermediul FISM am efectuat reparația capitală a acestei instituții, am construit sistemul de încălzire, am schimbat acoperișul, geamurile, acum avem condiții foarte bune în școală iar la grădiniță sunt și mai bune, datorită proiectelor și alocațiilor din bugetul local.

Cum se învață un primar să scrie un proiect?

Ala Mazureac: Da, într-adevăr, la început această cale a fost destul de anevoioasă. Am avut marele noroc de o secretară care activează în localitate de mai mulți ani, dar și de o contabilă extraordinar de bună. De firea lor contabilii sunt foarte zgârcici atunci când e vorba de sursele din bugetul local, dar eu prețuiesc acest lucru fiindcă banul este direcționat anume acolo unde este nevoie. Am avut și niște prietene foarte bune, una dintre ele este fostul vicepreședinte al raionului Tatiana Cojocar care a activat într-un ONG și cunoștea cum se scriu proiectele, care este procedura și ne-a ajutat foarte mult.

Adică rezultatele depind foarte mult de echipa cu care lucrează primarul?

Ala Mazureac: Neapărat. De unul singur nimeni nu va reuși să facă prea multe. Când am venit în 2007 în fruntea primăriei reprezentam partidul-soare, iar 90% din cetățeni erau cu comuniștii. Credeam că consilierii îmi vor pune nenumărate obstacole și din start le-am spus că nu avem nimic de împărțit, am ajuns în aceste funcții pentru a face ceva în localitate. De atunci conlucrăm împreună cu toți, iar rezultatele se văd. Am făcut apeduct în localitate într-un an și jumătate. Am avut marele noroc să câștigăm un proiect prin intermediul Ministerului Mediului și 475 de gospodării sunt conectate la apeduct.

De ce mai este nevoie în Cernoleuca?

Ala Mazureac: Voi pune accent pe amenajarea satului. Deocamdată doar două străzi centrale sunt iluminate, vreau să repar drumurile în proporție de 100%. Îmi doresc să renovăm trotuarele și să realizez proiectul ce vizează selectarea deșeurilor.

Ce le mai lipsește oamenilor din Cernoleuca?

Ala Mazureac: Cred că locurile de muncă și finanțele. Nu vreau să anticipez lucrurile, dar acum purtăm negocieri cu niște antreprenori din Italia. Am avut cândva o Casă de copii iar clădirile sunt la balanța noastră și am putea să deschidem o mică întreprindere. Ni s-a spus că dacă se vor identifica 50 de doritori să lucreze în domeniul croitoriei, doamnele din Italia vor veni cu investiția în localitatea noastră.

Vă mulțumim!

Serviciul de Comunicare al CALM

AURELIU GUȚAN, PRIMAR DE PLOP, DONDUȘENI: „CALM NU DOAR UNEȘTE PRIMARI, DAR ȘI LE PROMOVEAZĂ INTERESELE”

Primarii trebuie să fie mereu în căutarea oportunităților financiare, doar așa pot să implementeze proiecte în comunitățile pe care le reprezintă. De această părere este Aureliu Guțan, primar de Plop, Dondușeni. Alesul local consideră că la CALM se procesează toată informația ce vine din teritoriu și această asociație vorbește din numele tuturor primarilor. Acest lucru s-a demonstrat pe parcursul anilor.

În Dondușeni este mai bine sau mai rău decât în alte raioane ale Republicii Moldova?

Aureliu Guțan: Nu cred că raionul nostru se deosebește de alte raioane, avem o legislație comună, cea a Republicii Moldova care trebuie executată. Diferența o face bugetul fiecărei primării, a fiecărui raion și infrastructura, așezarea geografică, accesul la drumuri, la fonduri etc.

Dacă ținem cont de toate aceste aspecte, localitatea Plop este avantajată sau nu? Aveți acces la fonduri?

Aureliu Guțan: Ne conducem de principiul bate și țî se va deschide. Dacă nu depui efort pentru a accesa aceste fonduri, zilnic nu te informezi despre apelurile de proiect destinate APL pentru apă, canalizare, gazoduct, drumuri sau asistență socială nu ai cum să reușești. Noi, practic, nu avem buget pentru ajutoarele sociale iar dacă faci legături cu diverse organizații neguvernamentale poți găsi susținere la acest capitol. Menirea autorităților publice este de a acorda diverse servicii iar banii din bugetul local sunt insuficienți. Dondușeniul nu este atât de aproape de capitală, acolo sunt mai multe structuri și oportunități. În afară de aceasta, infrastructura drumurilor nu este atât de bună iar pentru a ajunge la ora opt la Chișinău trebuie să te pornești la ora cinci din Dondușeni, plus că și trebuie să știi unde să mergi.

Faptul că cetățenii din comunitate v-au ales de mai multe ori înseamnă că ați făcut față acestor provocări sau măcar la o parte dintre ele...

Aureliu Guțan: Am depus efort pentru a crea o stare benefică în localitate. Am accesat diverse proiecte propuse din fondurile naționale și internaționale, dar și în cel ce vizează Euroregiunea Nistru, suntem înfrunțiți cu câteva localități din România, suntem mereu în căutarea acestor oportunități financiare pentru a susține inițiativele din localitate. Pe parcursul acestor trei mandate am reușit să construim apeduct, canalizare, gazificare, avem și iluminare stradală.

Canalizarea încă este un lux pentru localitățile noastre rurale...

Aureliu Guțan: Proiectul e în derulare, din păcate sunt anumite probleme în cadrul Fondului Național dar cu resursele noastre antreprenorul poate continua lucrările. Conectăm la acest sistem toate instituțiile publice, sociale, de cultură și de învățământ, ceea ce este foarte important pentru localitatea noastră.

Ați fost președintele filialei CALM din Dondușeni iar la întrunirea primarilor din acest raion ați vorbit foarte frumos despre asociația noastră. Ce v-a motivat?

Aureliu Guțan: Fosta conducere a primăriei avuseră deja o relație cu CALM-ul. Când am venit în APL am găsit în biroul primarului simbolul CALM-ului. M-am informat, am citit statutul și am aflat cu ce se ocupă această instituție. Până a ajunge în administrația publică mă gândeam că ar fi bine să unim toți primarii, dar nu știam care e modalitatea. Am ajuns la concluzia că Congresul nu doar îi unește, dar și le promovează interesele, indiferent de numărul de mandate pe care le au primarii. Uneori problemele apar de la sine, multe prevederi ale legislației se bat cap în cap, iar vocea unui singur primar nu este ascultată. CALM este o organizație unde se procesează toată informația și această asociație vorbește din numele tuturor primarilor. Astfel, încet-încet problemele se soluționează. Acest lucru s-a demonstrat pe parcursul anilor.

Cum credeți, cum a reușit CALM-ul să țină uniți primarii în toți acești ani?

Aureliu Guțan: Presupun că reacția promptă la problemele din teritoriu a făcut ca asociația în cauză nu doar să se mențină, dar și să aibă succes, să fie credibilă. Noi cu CALM-ul am mers în mai multe țări pentru a vedea cum decurge activitatea APL de acolo. Am văzut multe lucruri frumoase în Țările Baltice, Franța, România sau alte state. Una este să vezi și alta e să implementezi asemenea lucruri. Avem lege care prevede descentralizarea în APL. Din păcate,

această descentralizare nu se simte atât de mult. Cred că, până la urmă, CALM-ul va soluționa și această problemă.

Vă mulțumim!

Serviciul de Comunicare al CALM

ALINA SEMENIUC, PRIMAR DE CRIȘCĂUȚI, DONDUȘENI: „REPARĂM DRUMURILE GRATIE INSISTENȚELOR CALM DE A FI DISTRIBUIȚI TUTUROR PRIMĂRIILOR BANII DIN FONDUL RUTIER”

Alina Semeniuc este primar la al patrulea mandat în satul Crișcăuți, Dondușeni. Afirmă că în satele din Republica Moldova se mai păstrează tradițiile strămoșești de a colinda, a ura și semăna. Alesul local spune că au noroc acele localități care sunt conduse de oameni potriviți.

Pentru o femeie este mai greu să fie primar sau sunt aceleași responsabilități și griji?

Alina Semeniuc: Este un pic mai greu deoarece noi suntem și soții, și mame, și trebuie să avem grijă de familiile noastre. De fapt, întregul sat e ca o familie. Nu vreau să spun că bărbații nu sunt responsabili, dar cred că noi suntem mai receptive la durerile fiecărei persoane.

Unele femei primar spun că familia rămâne pe plan secundar sau, totuși, reușiți să fiți la fel de implicată atât la serviciu cât și acasă?

Alina Semeniuc: Noi acordăm mai mult timp lucrului decât familiei. Am noroc de un soț care mă susține și de copii înțeleghători.

Nu există o școală unde se învață cum să fii un bun primar...

Alina Semeniuc: Cred că este nevoie de timp pentru a deveni un primar bun. În primul rând trebuie să fim oamenii potriviți la locul potrivit. Dacă am ajuns la al patrulea mandat, iar sătenii de fiecare dată mi-au acordat votul de încredere din primul tur de scrutin, înseamnă că nu le-am dezamăgit așteptările. Vreau să spun că învățăm foarte mult de la Congresul Autorităților Locale din Moldova, toate problemele care apar le discutăm împreună. Cu colectivul de la primărie avem o relație foarte bună, iar cu consilierii nu am avut divergențe niciodată.

Păreră generală este că satele noastre sunt depopulate și nu se dezvoltă. Primarii încearcă să ne spună că totuși se aduc investiții, se repară niște drumuri, instituții publice etc.

Alina Semeniuc: Noi ne străduim să aducem mai multe schimbări în localitățile noastre. De exemplu, chiar dacă școala nu aparține primăriei, dar Direcției de Învățământ, noi le acordăm tot sprijinul necesar, inclusiv cel financiar pentru că e vorba de copiii noștri. De asemenea, chiar dacă nu este în subordinea primăriei, am investit în Oficiul Medicilor de Familie astfel încât să fie condiții bune pentru cetățenii noștri. La grădinița de copii am schimbat acoperișul, am cumpărat mobilier, practic în toate instituțiile sunt condiții bune de activitate, doar să existe dorință de a munci. Reparam drumurile grație Congresului Autorităților Locale din Moldova care a insistat ca banii din Fondul Rutier să ajungă direct în primării. De asemenea, 100% din impozitele persoanelor fizice vor rămâne în localități, ceea ce e un alt lucru foarte bun. Cred că noi facem față cerințelor.

La Crișcăuți cum se desfășoară sărbătorile de iarnă?

Alina Semeniuc: Începem să sărbătorim pe 25 decembrie, atunci când la grădiniță aducem animatori. De asemenea, gimnaziul din localitate organizează la Casa de Cultură evenimentul dedicat acestor sărbători, iar în seara de Revelion ansamblurile „Vatra” și „Tinerețea” evoluează pentru toți locuitorii satului. Se merge cu colinda, cu uratul, cu semănatul. De Crăciunul pe stil vechi și de Sfântul Vasile organizăm iar evenimente cu colindele și urături. De Sfântul Andrei încercăm să reanimăm tradițiile de altă dată, fetele își ghicesc ursitul, se fac tot felul de ritualuri cu usturoiul, cu săritul la turtă, cu vrăjitul etc.

Ce obiective aveți pentru acest mandat?

Alina Semeniuc: Vreau să reparăm temeinic Casa de Cultură. Oamenii sărbătoresc acolo zile de naștere, nunți, cumetrii deoarece nu fiecare își permite să facă un asemenea eveniment în altă localitate. Ne dorim să construim sistemul de apeduct și canalizare pentru că fântânile încep a seca iar calitatea apei nu corespunde cerințelor. Avem un izvor de apă minerală care trebuie curățat. Bineînțeles că și drumurile trebuie renovate, dar este nevoie și de a menține ceea ce am făcut.

Vă mulțumim!